

06.05 - 2003
SPC

Nr. 1994011/01

Actuele zaken in relatie tot Irak, onderwerpsgewijs

CT-dreiging algemeen

De afgelopen week is in de pers uitgebreid bericht over het aantal van 100 tot 200 personen, genoemd in een brief van de AIVD aan de Tweede Kamer, die in verband gebracht kunnen worden met islamistisch terroristische netwerken. Volledigheidshalve zij gesteld dat dit geschatte aantal gebaseerd is op het onderzoek van de AIVD naar islamistisch terrorisme.

Tevens is de afgelopen week in de pers uitgebreid bericht over 150 moslims die in Nederland een duikcursus hebben gevolgd. Onder meer in het Brandpunt Irak (d.d. 18 april 2003) heeft de AIVD een toelichting op deze informatie verschaft.

Minderheden in Nederland

Turken/Koerden

Tijdens de oorlog is enige tijd sprake geweest van oplopende spanningen onder de Irakese Koerden als gevolg van een dreigende Turkse interventie in Noord-Irak, maar Amerikaanse diplomatie en Turkse terughoudendheid hebben een gewapend treffen met de Koerden kunnen voorkomen. De situatie in Noord Irak is nog allesbehalve stabiel.

Nu Turkije door Washington gevraagd is troepen te leveren voor een vredesmacht in Irak lijkt een Turkse militaire inzet in Irak dichterbij te komen. De Turkse regering houdt het verzoek voorsnog in beraad. Mocht Ankara positief besluiten en de troepen in het noorden van Irak

worden ingezet, dan zou dat door de (Turks- en Irakees-) Koerdische gemeenschap beschouwd worden als een militaire interventie, waardoor de dreiging van 'collectief verzet' geëffectueerd kan worden. Dit verzet kan vele vormen aannemen, waardoor spanningen in de Turkse en Turks-Koerdische gemeenschap in Nederland kunnen ontstaan.

Irakezen, verdeeldheid maar geringe onderlinge spanning in Nederland

In diverse risicoanalyses (o.a. maart en september 2002) werd door de AIVD de verwachting uitgesproken dat een oorlog in Irak niet zou leiden tot grootschalige onrust binnen de Irakese gemeenschap in Nederland. Alleen een langdurige oorlog waarin veel burgerslachtoffers zouden vallen, zou de stemming in Nederland kunnen laten omslaan. Dat is niet gebeurd. Steunbetuigingen aan het adres van Saddam Hussein werden niet verwacht en hebben zich ook niet voorgedaan. De val van het regime is door de Irakezen in Nederland met groot enthousiasme begroet. Een aantal in Nederland verblijvende Irakezen die actief betrokken waren bij de Irakese oppositie zijn vrijwel direct na de val van het regime naar Irak afgereisd.

Net als in Irak bestaan ook onder de Irakezen in Nederland verschillende opvattingen over de periode na de oorlog. Sommigen willen dat de geallieerden zo snel mogelijk uit Irak vertrekken en de macht overdragen aan de Irakezen zelf, anderen zien wel een rol voor de VS of de VN om de situatie in Irak te stabiliseren. Met name het feit dat de shi'ietische organisatie SCIRI (Supreme Council for the Islamic Revolution in Iraq) nadrukkelijk afstand neemt van de pogingen om de Irakese oppositie te verenigen teneinde een nieuw bestuur te vormen, is een ontwikkeling die op de korte en middellange termijn de aandacht vraagt. Datzelfde geldt voor de onderlinge verdeeldheid onder de Shi'ieten, die in Irak al heeft geleid tot liquidatie van politieke tegenstanders, en voor de ontwikkelingen in Noord-Irak.

AEL, Mohammed Cheppih

De afgelopen twee weken is er in de media aandacht geweest voor Cheppih als kandidaat-voorzitter van de AEL-NL. Een aantal malen heeft Cheppih uitspraken gedaan, die een maatschappelijke en politieke discussie over (de implicaties van) zijn mogelijke voorzitterschap tot gevolg had. Voorbeelden hiervan zijn zijn uitspraken over homoseksualiteit in het Algemeen Dagblad van 22 april jongstleden. In de Leeuwarder Courant (18-04-03) antwoordt Cheppih op de vraag of zelfmoordacties legitiem zijn "dat de zelfmoordacties in Palestina legitiem kunnen zijn. Het is daar oorlog. Palestijnen worden onderdrukt." Deze uitspraken getuigen van onverdraagzaamheid ter zake.

Een van de reacties op de verschijning en uitspraken van Mohammed Cheppih kwam van de hand van Gerrit Komrij in het NRC van 18 april. In dit artikel stelt Komrij dat Cheppih is ingehuurd door Saoedische extremisten "om als worm te kronkelen in de westerse appel" en dat hij "een loonslaaf van moordenaars en bloedjassen" is. Cheppih's reactie hierop getuigt van grote negatieve emotie en hij onderzoekt de "juridische ruimte" om een aanklacht in te dienen. De kandidaat-voorzitter van de AEL-NL zwengelt door zijn provocatieve uitspraken de maatschappelijke discussie aan. Echter, een negatieve reactie op zijn uitlatingen in de media wordt onmiddellijk gezien als "beledigend en schofferend" en vormt aanleiding om een aanklacht in te dienen. Deze respons geeft een beeld van de onverdraagzaamheid van Mohammed Cheppih.